

УДК 338.45:504.06:658.15
JEL L67, Q56, Q01, O44, M14
DOI <https://doi.org/10.33111/sedu.2024.55.071.082>

*Ліщинська Вікторія Валеріївна**
*Соснін В'ячеслав Віталійович***

ПРОЄКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ТЕКСТИЛЬНІЙ ПРОМИСЛОВІСТІ УКРАЇНИ

Анотація. Основним завданням дослідження було теоретичне узагальнення і розробка практичних рекомендацій щодо реалізації і фінансування проєктів сталого розвитку в текстильній і швейній промисловості України. Для реалізації дослідницьких завдань використано наукові методи теоретичного та емпіричного дослідження. В результаті дослідження визначено вимоги Європейської текстильної стратегії до 2030 року та її вплив на розвиток українських компаній; виявлено успішні кейси реалізації проєктів сталого розвитку в ЄС і Україні та виклики для впровадження сталих проєктів у текстильній промисловості; розроблено рекомендації щодо вибору джерел фінансування проєктів сталого розвитку бізнесу.

Ключові слова: сталий розвиток, циркулярна економіка, стале управління, проєкти сталого розвитку, текстильна промисловість.

Вступ. Сталий розвиток і циркулярна економіка є ключовими напрямками глобальних змін. Європейські країни активно впроваджують принципи сталого виробництва, зокрема через законодавчі ініціативи, які зобов'язують компанії до зменшення впливу на довкілля, ефективнішого використання ресурсів і зменшення відходів. Зважаючи на прагнення України вступити в ЄС, інтеграція принципів циркулярної економіки, ефективного використання ресурсів і екологічного менеджменту набувають критичної необхідності. Успішна реалізація проєктів сталого розвитку стає важливим стратегічним завданням для все більшої кількості компаній в Україні через довгострокові конкурентні переваги, які ці проєкти можуть забезпечити. Зокрема, у текстильній промисловості, яка традиційно вважається одним із найбільших забруднювачів планети через значні викиди CO₂, споживання води та утворення текстильних відходів. Текстильна

* Ліщинська Вікторія Валеріївна — канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, м. Київ, Україна, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6185-3953>, email: lishchynska.viktoriia@kneu.edu.ua

** Соснін В'ячеслав Віталійович — магістрант ОПП «Менеджмент проєктів і консалтинг», Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, м. Київ, Україна, ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-9801-7308>, email: vchsosnin2@gmail.com

галузь України має значний потенціал для реалізації проєктів сталого розвитку, але стикається з проблемами недостатнього фінансування, відсутності досвіду в управлінні сталими проєктами та низького рівня обізнаності про кращі сталі практики.

Постановка завдання. Метою дослідження є теоретичне узагальнення і розробка практичних рекомендацій щодо реалізації проєктів сталого розвитку бізнесу. Для досягнення визначеної мети були поставлені наступні завдання: узагальнити особливості концепції сталого розвитку бізнесу і моделей сталої економіки; проаналізувати вимоги Європейської текстильної стратегії до 2030 року та її вплив на розвиток українських компаній; виявити успішні кейси реалізації проєктів сталого розвитку в ЄС і Україні; виявити виклики для впровадження проєктів сталого розвитку в текстильній промисловості України; розробити рекомендації щодо вибору джерел фінансування проєктів сталого розвитку бізнесу.

Методологічно дослідження спирається на основі положення концепції сталого розвитку та сучасні моделі сталого бізнесу, які базуються на засадах корпоративної соціальної відповідальності, ESG-концепції, моделях циркулярної економіки та ощадливого виробництва. Інформаційну базу дослідження утворюють наукові публікації з питань теорії і практики сталого розвитку економіки, циркулярної економіки, Європейського зеленого курсу, а також дані, отримані від компаній, які входять до складу Української асоціації підприємств легкої промисловості «Укрлегпром» і за результатами аналізу відкритих джерел.

Результати. Найпоширенішим трактуванням поняття «сталий розвиток» є визначення Міжнародної комісії з охорони навколишнього середовища та розвитку, відповідно до якого сталим вважаємося економічний та соціальний розвиток, що задовольняє потреби нинішнього покоління, не обмежуючи при цьому можливості майбутніх поколінь у використанні ресурсів [1]. Сталий розвиток є загальною концепцією стосовно необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі.

Необхідність переходу до сталого розвитку вперше була проголошена на глобальному рівні в 1992 році. У 2015 році Генеральна Асамблея ООН схвалила «План дій для людей, планети та процвітання» до 2030 року, затвердивши 17 Цілей сталого розвитку (ЦСР) [2, 3]. Найбільшим поштовхом для переходу бізнесу на принципи сталого розвитку став прийнятий у 2019 році Європейський зелений курс — нова стратегія розвитку Європейського Союзу, згідно з якою ЄС прагне стати до 2050 року першим кліматично-нейтральним блоком у світі [4]. Досягнення цієї мети передбачає відповідні дії в усіх секторах економіки включно з такими як: інвестиції в екологічно чисті технології; підтримка інновацій у промисловості; впровадження екологічно чистих та економічних форм приватного та громадського транспорту; декарбонізація енергетичного сектору; перетворення будівель на енергоощадні; робота з міжнародними партнерами щодо вдосконалення глобальних екологічних стандартів.

Важливим складником Європейського зеленого курсу є інвестиційний план та механізм справедливого переходу. Інвестиційний план ЄС передбачає інвестиції в розмірі 1 млрд. євро з метою створення сприятливої структури для сприяння та стимулювання державних та приватних інвестицій, необхідних для переходу до кліматично нейтральної, зеленої та інклюзивної економіки [5]. Механізм справедливого переходу передбачає цільову підтримку в розмірі 100 мільярдів євро за період 2021–2027 рр. у регіонах, на які перехід вплине найбільше для пом'якшення його негативного соціально-економічного впливу [6].

Стратегія сталого розвитку також є важливою частиною торгової політики ЄС, яка має на меті забезпечення економічного розвитку Європейського Союзу одночасно з соціальною справедливістю, повагою до прав людини, високими стандартами праці, високими екологічними стандартами, включно зі змінами клімату. Торгова політика ЄС передбачає, що всі торгові угоди з ЄС містять високі екологічні та трудові стандарти, стимулюють партнерів до екологічного зростання та заохочують їх адаптуватися до цілей сталого розвитку.

Серед бізнес-моделей, які використовуються компаніям, щоб переорієнтуватися на сталий розвиток, найбільшого розповсюдженні на практиці набули моделі, які базуються на засадах циркулярної економіки, економіки спільного споживання та ощадливого виробництва [7]. Вирішення проблеми наближення до нульового рівня відходів у ЄС передбачено новим планом дій щодо економіки замкнутого циклу (CEAP) [8]. Цей план передбачає сприяння процесам циркулярної економіки, заохочує стале споживання та спрямований на запобігання утворенню відходів і збереження використаних ресурсів в економіці ЄС якомога довше.

Глобальна індустрія моди побудована на концепції змін, здебільшого завдяки феномену «швидкої моди», створює надмірний тиск на навколишнє середовище. Сьогодні масштаби використання текстилю в модній індустрії досягли 60 % від світових обсягів виробництва. Значна частина ресурсів, що використовуються при виробництві є природними та невідновлюваними, а обсяги споживання води у текстильній галузі — одні з найбільших серед усіх виробничих галузей.

EU Textile Strategy 2030 є однією з ключових ініціатив Європейського Союзу, спрямованих на створення більш стійкої текстильної промисловості [9]. Ця стратегія, розроблена Європейською Комісією, має на меті зменшення негативного впливу текстильного сектору на довкілля та забезпечення високої якості життя. Стратегія передбачає реалізацію ряду заходів, таких як впровадження екологічних стандартів, сприяння повторному використанню та переробці текстильних виробів, а також розвиток еко-моделей для бізнесу. Термін реалізації стратегії передбачає досягнення основних цілей до 2030 року.

Європейська асоціація текстильної і швейної промисловості (EURATEX) підготувала маніфест EURATEX Manifesto, що наголошує на необхідності інновацій у текстильному секторі, переходу до циркулярної економіки та забезпечення справедливих умов праці [10]. Ключові принципи маніфесту включають

підтримку досліджень, навчання та розвиток технологій, які допоможуть досягти циркулярності. Основна мета маніфесту — забезпечити зростання економіки та зайнятості в текстильному секторі ЄС до 2030 року.

Реалізація стратегії EU Textile Strategy 2030 передбачає виконання відповідних проєктів сталого розвитку. Зокрема, проєкт ReHubs, ініційований EURATEX у 2020 році, є ключовою ініціативою з переробки текстильних відходів у Європі [11]. Мета проєкту — створити 5 хабів для збору та переробки текстилю, що дозволить досягти цільової переробки 2,5 млн тонн текстильних відходів до 2030 року. Проєкт, який об'єднує учасників усього ланцюга створення вартості, спрямований на трансформацію текстильних відходів у вторинну сировину. Ініціатива отримала підтримку як великих європейських компаній, так малих і середніх підприємств. У 2022 році до проєкту долучилися ключові гравці індустрії, включаючи такі компанії, як Texaid AG, яка очолила перший проєкт «Transform Waste into Feedstock». Цей проєкт передбачає будівництво заводу з переробки 50 тис. тонн текстильних відходів до кінця 2024 року. Інші компанії-учасники проєкту Inditex, SoexGroup, H&M Group реалізують впровадження циркулярних моделей через технології механічної і термомеханічної переробки тканин.

Реалізація проєкту потребує інвестицій у розмірі 6–7 мільярдів євро, а загальні економічні, соціальні та екологічні вигоди від реалізації ReHubs очікуються від 3,5 до 4,5 мільярдів євро до 2030 року, створюючи приблизно 15 тис. нових робочих місць у галузі. Ініціатива є важливим кроком до реалізації цілей Зеленої угоди ЄС і підтримує обов'язкове роздільне збирання текстильних відходів, яке має бути впроваджено до кінця 2024 року.

З 2025 року європейським законодавством передбачено, що текстильна продукція в ЄС зможе продаватися лише за умови вторинної переробки її відходів. Порушення вимог щодо збору, сортування та переробки текстильних відходів може обмежити доступ компаній до європейського ринку. Тому українським компаніям доведеться вирішувати питання утилізації відходів, щоб не втратити ринок ЄС.

Текстильна промисловість України наразі стикається з низкою викликів, які загострилися внаслідок повномасштабної війни. По-перше, військові дії призвели до руйнування інфраструктури і нестачі кадрів через мобілізацію та міграцію. По-друге, критична залежність від імпорту у постачанні сировини і обладнання, оскільки українські підприємства змушені імпортувати до 95 % сировини, що зумовлює значні витрати і залежність від логістичних шляхів, які нині порушені. По-третє, обмеженість у фінансових ресурсах стримує модернізацію підприємств, ускладнює інвестиції в сталий розвиток галузі.

Незважаючи на суттєві проблеми, українські компанії адаптуються свої стратегії та плани до нових реалій, розуміючи надзвичайну важливість утримання європейського ринку. Позитивним аспектом є готовність європейських партнерів підтримувати проєкти сталого розвитку в Україні.

Незважаючи на труднощі, впровадження європейської моделі циркулярної економіки у текстильній промисловості України відбувається через реалізацію таких проєктів як: проєкти з впровадження ресурсоефективного чистого виробництва (РЕЧВ), проєкт «Re:inventex», проєкт «Ма'Рижани». Проєкти РЕЧВ реалізуються провідними підприємства текстильної і швейної промисловості України, а саме ПП «Ярослав», ПрАТ «Ужгородська швейна фабрика», ПП «Прем'єр Сокс», ТОВ «ЧАП-ЧАП» та ПП «Робінзон Тім» [12].

Проєкти РЕЧВ є частиною комплексної екологічної стратегії, спрямованої на підвищення ефективності виробництва текстильних виробів та зменшення негативного впливу на навколишнє середовище. Проєкти реалізуються в рамках програми «Європейський Союз для довкілля» (EU4Environment), яка фінансується Європейським Союзом і координується Організацією Об'єднаних Націй з промислового розвитку (UNIDO). Метою проєкту є стимулювання підприємств Східного партнерства до впровадження ресурсозберігаючих технологій і зменшення екологічних ризиків через застосування принципів циркулярної економіки.

Компанія «Ярослав», як один із провідних виробників текстилю в Україні, взяла участь у проєкті РЕЧВ для оптимізації своїх виробничих процесів і зменшення втрат ресурсів. У ході реалізації проєкту на підприємстві було проведено ґрунтовну РЕЧВ-оцінку, яка включала аналіз матеріальних, енергетичних і водних потоків. Після проведення початкової РЕЧВ-оцінки і моніторингу в 2023 році, підприємство продовжує реалізовувати проєкт. Зокрема, вже досягнуто значних результатів щодо зниження споживання енергоресурсів та поліпшення екологічних показників виробництва. Наразі ведеться постійний моніторинг впроваджених заходів, а також розробляються нові стратегії для подальшого підвищення ефективності на інших виробничих майданчиках концерну «Ярослав».

Проєкт «Re:inventex» був ініційований компанією K.tex у 2021 році (табл. 1). Він спрямований на створення системи управління текстильними відходами, що відповідає стандартам сталого розвитку [13]. Виробничі потужності проєкту забезпечують переробку близько 2,5 тонн текстильних відходів на рік, із можливістю збільшення цього обсягу до 10 тис. т до 2027 року. В проєкті використовує обладнання від провідних європейських виробників, що дозволяє забезпечити високий рівень якості обробки матеріалів. До 95 % текстильних відходів перетворюється на сировину для виготовлення нетканних матеріалів і текстильних виробів. Завдяки проєкту «Re:inventex» було створено переробну станцію в місті Ірпінь Київської області. Компанія K.tex активно співпрацює з виробниками одягу та текстилю, надаючи їм послуги з переробки відходів. Це створює додаткову вартість у ланцюжку поставок і сприяє переходу від утилізації до повторного використання ресурсів, що є ключовим елементом сучасних моделей управління відходами. Проєкт має амбітні плани розширення та вдосконалення технологій переробки текстилю для подальшого зменшення негативного впливу на довкілля та підтримки сталого розвитку України.

Таблиця 1

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЄКТУ «RE:INVENTEX»

Характеристики	Опис
Мета проєкту	Створення платформи для переробки та утилізації текстилю, яка б сприяла переходу до циркулярної економіки та мінімізації шкідливого впливу на навколишнє середовище.
Цілі проєкту	1. Зменшення кількості текстильних відходів і створення можливостей для їх повторного використання. 2. Стати лідером у сфері переробки текстильних відходів в Україні та Східній Європі. 3. Сприяти розвитку циркулярної економіки та екологічної свідомості серед виробників текстильної продукції.
Результати проєкту	Можливість переробляти різноманітні матеріали, включаючи синтетичні, натуральні та штучні волокна. Джерела сировини для переробки включають як виробничі відходи текстильної та модної індустрії (лоскути, залишки ниток), так і неліквідні текстильні вироби (одяг, тканини).
Технологія проєкту	Механічна переробка, що дозволяє отримати високоякісне відновлене волокно без змін у структурі матеріалу.
Обсяг переробки відходів	до 10 тис. тонн на рік

Джерело: сформовано авторами за даними [13]

Проєкт «Ма'Рижани» був ініційований компанією Ma'Rijany Hemp Company (табл. 2). Метою проєкту є забезпечення первинної переробки технічних конопель для отримання довгого волокна для текстильної промисловості [14]. В 2021 році компанією був розпочатий проєкт з відновлення Володарсько-Волинського льонозаводу. Проєкт «Ма'Рижани» дозволяє створити повний цикл переробки луб'яних культур. Сучасні виробничі потужності забезпечать не лише первинну переробку, але й виробництво кінцевої продукції — текстилю, нетканих матеріалів, будівельних і паливних матеріалів.

9 серпня 2024 року Кабінет Міністрів України затвердив включення індустріального парку «Ма'Рижани» до реєстру індустріальних парків України. Парк передбачає створення 750 робочих місць з інвестиціями на загальну суму майже 2 млрд грн. Концепція парку спрямована на розвиток інноваційного і високотехнологічного виробництва з акцентом на переробку аграрної сировини та створення продукції з високою доданою вартістю. Одним із ключових учасників індустріального парку «Ма'Рижани» є компанія Ma'Rijany Hemp Company, яка впроваджує проєкт поглибленої переробки технічних льону і конопель. В індустріальному парку «Ма'Рижани» будуть розміщені підприємства переробної промисловості, що спеціалізуюватимуться на виробництві текстилю, нетканих матеріалів, будівельних матеріалів.

Таблиця 2

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЄКТУ «МА'РИЖАНИ»

Характеристики	Опис
Очікувані результати проєкту	1. Первинна переробка технічних конопель з метою отримання довгого волокна для текстильної промисловості. 2. Поглиблення переробки сировини для отримання натуральної пряжі для виробництва тканин.
Дата початку проєкту	Жовтень 2021 року
Дата запуску виробництва	Листопад 2024 року
Виробнича база	Володарсько-Волинський льонозавод, с. Рижани, Житомирська область
Компанії-учасники	ТОВ «Ма'Рижани Холдинг» ТОВ «Ма'РижаниХемпКомпані» ТОВ «Ма'РижаниЕссетс», ТОВ «Ма'Рижани Агро» ПрАТ «Володарсько-Волинський льонозавод»
Кількість нових робочих місць	750 осіб, у т.ч. 130 осіб основного виробництва
Плановий обсяг переробки	11–13 тис. тонн на рік

Джерело: сформовано авторами за даними [14]

Проєкти сталого розвитку потребують значних інвестицій, зокрема у нове обладнання, нову інфраструктуру, а також у створення систем збору і обробки відходів виробництва. Відсутність доступу до фінансових ресурсів уповільнює прогрес якісної інтеграції принципів циркулярної економіки, унеможлиблює технологічний перехід, що часто потребує суттєвих інвестицій. Саме тому фінансове забезпечення проєктів сталого розвитку є однією з ключових проблем для українських компаній.

Проведений аналіз джерел фінансування проєктів сталого розвитку (табл. 3) показав, що наразі міжнародні грантові програми є пріоритетним джерелом фінансування, оскільки дозволяють отримувати безповоротні кошти, зменшуючи фінансовий тягар на підприємства.

Таблиця 3

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Вид фінансування	Джерела фінансування	Переваги	Недоліки	Види проєктів
Державне фінансування	Гранти та дотації	Безоплатні, підтримка державних пріоритетів	Обмежений доступ, високий рівень конкуренції	Для проєктів, що мають соціальну і екологічну значущість
	Банківські кредити	Можуть надаватися на пільгових умовах	Вимагають забезпечення та мають відсотки	Для короткострокових проєктів і проєктів з очікуваною швидкою окупністю

Закінчення табл. 3

Вид фінансування	Джерела фінансування	Переваги	Недоліки	Види проєктів
	Партнерські угоди	Співпраця з державою, можливість отримання експертної підтримки	Може вимагати значних адміністративних витрат і звітності	Для проєктів з державним значенням чи спільним інтересом партнерів
Міжнародне фінансування	Міжнародні фінансові інститути	Великі обсяги фінансування, часто на сприятливих умовах	Високі вимоги до відповідності критеріям і звітності	Для довгострокових проєктів з глобальними цілями
	Гранти від міжнародних організацій	Безоплатні, спрямовані на сталий розвиток і інновації	Складність в отриманні, потреба в ретельній підготовці проєкту	Для екологічних, інноваційних проєктів з міжнародним значенням
	Програми розвитку	Підтримка регіонального чи галузевого розвитку, можливість отримати технічну допомогу	Вимагають високого рівня звітності та виконання умов грантодавця	Для проєктів з довготривалим соціальним чи екологічним впливом
Приватне інвестування	Власні кошти	Максимальний контроль, швидкий доступ	Обмеженість ресурсів, високий фінансовий ризик для власників	Для невеликих проєктів або початкового фінансування
	Інвестиційні фонди	Доступ до значних інвестиційних ресурсів, венчурного капіталу	Може вимагати частки у бізнесі або контролю з боку інвесторів	Для масштабних проєктів з високим потенціалом зростання
	Краудфандинг	Ризик-нейтральне фінансування через аудиторію	Високий рівень конкуренції, залежність від активної маркетингової кампанії	Для інноваційних проєктів, що можуть зацікавити широку аудиторію
	Лізинг	Доступ до обладнання без повної оплати, можливість зменшити початкові витрати	Залежність від лізингових умов і платежів	Для закупівлі обладнання або оновлення технологій
	Випуск облігацій	Доступ до позикових коштів від широкого кола інвесторів	Потреба у надійній репутації та високій звітності, можуть бути ризики виплат	Для масштабних проєктів з гарантією повернення коштів

Джерело: сформовано авторами

Гранти від міжнародних організацій не лише допомагають реалізувати проекти сталого розвитку, але й підвищують репутацію компаній, що може сприяти залученню додаткових інвестицій у майбутньому, відкриваючи можливості для співпраці з міжнародними партнерами, розширення ринків збуту та доступу до нових технологій.

Міжнародні грантові програми EU4Business, GIZ, USAID допомагають підприємствам адаптуватися до міжнародних стандартів, покращити екологічні показники (табл. 4). Залучення грантового фінансування дозволяє підприємствам зменшити інвестиційні ризики і реалізувати проекти, які матимуть значний вплив на сталий розвиток галузі.

Таблиця 4

**МІЖНАРОДНІ ГРАНТОВІ ПРОГРАМИ ФІНАНСУВАННЯ
ПРОЄКТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

Грантодавець	Грантові програми
EU4Business	Програма EU4Business спрямована на зміцнення економічної стійкості, підвищення конкурентоспроможності і інтеграцію українських підприємств у європейські ринки, створення сприятливих умов для модернізації підприємств, розвитку інновацій та зміцнення міжнародної співпраці. Програма EU4Business фінансує проекти, які відповідають критеріям сталого розвитку і мають потенціал для зростання. EU4Business підтримує модернізацію виробництва, впровадження екологічних технологій і інноваційні рішення, що допомагають зменшити вплив на навколишнє середовище
GIZ	Програми GIZ підтримує сталий розвиток, надаючи фінансування і експертну допомогу для реалізації проектів, спрямованих на модернізацію виробництва, підвищення ефективності ресурсів і інтеграцію екологічних стандартів у бізнес-процеси. Програма GIZ надає гранти для проектів, які включають впровадження сталих технологій, покращення умов праці і соціальної відповідальності, сприяють енергетичній стійкості підприємств
USAID	Програма StrongUA для на мікро-, малих та середніх підприємств спрямована на надання грантів ММСП, сприяння партнерству з банками для надання кредитів під низькі відсоткові ставки. Покращуючи доступ до фінансування, програма допомагатиме ММСП інвестувати в проекти сталого розвитку, модернізувати інфраструктуру і підвищувати екологічність і ефективність виробництва

Джерело: сформовано авторами

Попри складні для функціонування і розвитку умови, текстильна промисловість України має значний потенціал для впровадження проектів сталого розвитку. Реалізація проектів сталого розвитку вимагає переходу до стійких методів управління, врахування нових екологічних вимог, інтеграції інноваційних технологій.

Висновки. У результаті проведеного дослідження стало можливим сформулювати такі висновки:

1. Сталий розвиток бізнесу сьогодні набуває вкрай важливого значення, оскільки проблеми надмірного споживання природних ресурсів і товарів становлять серйозну загрозу для майбутніх поколінь. Особливо сильно ця проблема стосується текстильної промисловості, яка традиційно є найбільшим забруднювачем довкілля через надмірне споживання ресурсів і тренд на «швидку моду», що призводить до появи значної кількості текстильних відходів та невикористаного одягу.

2. Концепція сталого розвитку бізнесу ґрунтується на інтеграції екологічних, соціальних і економічних цілей, спрямованих на зменшення негативного впливу підприємств на довкілля та суспільство. Цей підхід передбачає створення умов, за яких економічне зростання не суперечить захисту природних ресурсів і соціальному добробуту.

3. Сучасні бізнес-моделі сталого розвитку включають концепцію циркулярної економіки, яка сприяє повторному використанню ресурсів, екологічній ефективності, що забезпечує раціональне використання енергії та матеріалів, а також соціальної відповідальності, спрямованої на підтримку громади та забезпечення рівності. Такий підхід дозволяє підприємствам не лише досягати конкурентних переваг, але й активно долучатися до вирішення глобальних екологічних та соціальних викликів.

4. Сталі ініціативи ЄС щодо регулювання виробництва, управління відходами, забезпечення енергоефективності свідчать про рішучість щодо сталих змін та невідворотність впровадження відповідних практик на підприємствах ЄС та України. Це змушує українські компанії, зокрема й текстильні, реагувати на зміни та зумовлює необхідність реалізації проєктів сталого розвитку за підтримки європейських та міжнародних грантових програм.

Література

1. Запатріна І. В. Керівництво «Посилення ролі бізнесу в досягненні ЦСР в Україні». Київ: ПРООН, GIZ. 2018. 72 с.
2. Компас ЦСР. Посібник для досягнення Цілей Сталого Розвитку в сфері бізнесу. URL: https://sdgcompass.org/wp-content/uploads/2016/09/SDG_Compas_Guide_Ukrainian.pdf (дата звернення 1.10.2024)
3. Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь. 2017. URL: https://ukraine.un.org/sites/default/files/2020-06/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf (дата звернення 1.10.2024)
4. A European Green Deal. 2019. URL: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en (дата звернення 1.10.2024).
5. The European Green Deal Investment Plan and Just Transition Mechanism. 2020. URL: https://ec.europa.eu/info/publications/200114-european-green-deal-investment-plan_en (дата звернення 1.10.2024)

6. Launching the Just Transition Mechanism — for a green transition based on solidarity and fairness. 2020. URL: https://ec.europa.eu/info/news/launching-just-transition-mechanism-green-transition-based-solidarity-and-fairness2020-jan-15_en (дата звернення 1.10.2024).
7. European Parliamentary Research Service. Circular economy. URL: <https://www.europarl.europa.eu/thinktank/infographics/circulareconomy/public/index.html> (дата звернення 1.10.2024)
8. Циркулярна економіка. План дій. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-08/2%20FINAL_Tree_Circular_economy_action_plan_297x210mm_4%20B4_web_180822.pdf (дата звернення 1.10.2024)
9. EU Textile Strategy 2030. Challenges for Ukrainian textile manufacturers — К.тех. К.тех — К.тех, неткані матеріали, український виробник. URL: <https://ktex.com.ua/en/eu-textile-strategy-2030-vyklyku-dlya-ukrayinskyh-vyrobnykiv/> (дата звернення 1.10.2024).
10. A Manifesto to Deliver a Circular Economy in Textiles — Euratex. Euratex. URL: <https://euratex.eu/wp-content/uploads/EURATEX-Manifesto-2024-Final.pdf> (дата звернення 1.10.2024).
11. ReHubs. EURATEX. URL: <https://euratex.eu/> (дата звернення 1.10.2024).
12. Центр ресурсоефективного та чистого виробництва. URL: <http://www.recpc.org/> (дата звернення 1.10.2024).
13. Re:inventex. URL: <https://www.reinventex.com.ua/> (дата звернення 1.10.2024).
14. Ma’Rijany. URL: <https://marijany.com.ua/> (дата звернення 1.10.2024).

References

1. Zapatrina, I. V. *Kerivnytstvo «Posylennia roli biznesu v dosiahnenni TSR v Ukraini»* [Guidance «Enhancing the Role of Business in Achieving the SDGs in Ukraine»]. Kyiv: UNDP, GIZ, 2018 [in Ukrainian].
2. *Kompas TSR. Posibnyk dlia dosiahnennia Tsilei Staloho Rozvytku v sferi biznesu* [SDG Compass. Guide for Achieving the Sustainable Development Goals in Business]. https://sdgcompass.org/wp-content/uploads/2016/09/SDG_Compass_Guide_Ukrainian.pdf (accessed October 1, 2024) [in Ukrainian].
3. *Tsili Staloho Rozvytku: Ukraina. Natsionalna dopovid* [Sustainable Development Goals: Ukraine. National Report]. 2017. https://ukraine.un.org/sites/default/files/2020-06/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf (accessed October 1, 2024) [in Ukrainian].
4. *A European Green Deal*. 2019. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en (accessed October 1, 2024).
5. *The European Green Deal Investment Plan and Just Transition Mechanism*. 2020. https://ec.europa.eu/info/publications/200114-european-green-deal-investment-plan_en (accessed October 1, 2024).
6. *Launching the Just Transition Mechanism: For a Green Transition Based on Solidarity and Fairness*. 2020. https://ec.europa.eu/info/news/launching-just-transition-mechanism-green-transition-based-solidarity-and-fairness2020-jan-15_en (accessed October 1, 2024).
7. European Parliamentary Research Service. *Circular Economy*. <https://www.europarl.europa.eu/thinktank/infographics/circulareconomy/public/index.html> (accessed October 1, 2024).
8. *Tsykliarna ekonomika. Plan dii* [Circular Economy. Action Plan]. https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-08/2%20FINAL_Tree_Circular_economy_action_plan_297x210mm_4%20B4_web_180822.pdf (accessed October 1, 2024) [in Ukrainian].

9. *EU Textile Strategy 2030. Challenges for Ukrainian Textile Manufacturers* — K.tex. K.tex — К.tex, Неткані матеріали, український виробник. <https://ktex.com.ua/en/eu-textile-strategy-2030-vyklyky-dlya-ukrayinskyh-vyrobnykiv/> (accessed October 1, 2024) [in Ukrainian].
10. *A Manifesto to Deliver a Circular Economy in Textiles* — Euratex. Euratex. <https://euratex.eu/wp-content/uploads/EURATEX-Manifesto-2024-Final.pdf> (accessed October 1, 2024).
11. *ReHubs*. EURATEX. <https://euratex.eu/> (accessed October 1, 2024).
12. *Tsentr resursoefektyvnoho ta chystoho vyrobnytstva* [Center for Resource Efficient and Cleaner Production]. <http://www.recpc.org/> (accessed October 1, 2024) [in Ukrainian].
13. *Re:inventex*. <https://www.reinventex.com.ua/> (accessed October 1, 2024).
14. *Ma'Rijany*. <https://marijany.com.ua/> (accessed October 1, 2024).

SUSTAINABLE DEVELOPMENT PROJECTS IN THE TEXTILE INDUSTRY OF UKRAINE

Victoria Lishchynska

PhD, Associate Professor
Kyiv National Economic University named after
Vadim Hetman, Ukraine
ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6185-3953>

Viacheslav Sosnin

student, master's program «Project Management
and Consulting»
Kyiv National Economic University named after
Vadym Hetman, Ukraine
ORCID <https://orcid.org/0009-0008-9801-7308>

Abstract. The main task of the study was theoretical generalization and development of practical recommendations for the implementation and financing of sustainable development projects in the textile industry of Ukraine. To implement the research tasks, scientific methods of theoretical and empirical research were used. As a result of the study, the requirements of the European Textile Strategy 2030 and its impact on the development of Ukrainian companies were determined; successful cases of implementation of sustainable development projects in the EU and Ukraine and challenges for the implementation of sustainable projects in the textile industry were identified; recommendations were developed for choosing sources of financing for sustainable business development projects.

Keywords: sustainable development, circular economy, sustainable management, sustainable development projects, textile industry.

Стаття надійшла до редакції 03.11.2024